

נוסח לא מתוקן

הכנסת הארבע עשרה
מושב שני

73 פרוטוקול מס'

מישיבת ועדת העבודה והרווחה

שהתקיימה ביום ה', א' באייר התשנ"ז, 8.5.1997, בשעה 09:30

נכחו:

חברי הוועדה:

היו"ר מקסים לוי
תמר גוזינסקי
יצחק כהן
ענת מאור

מוזמנים:

עמיר פרץ, ח"כ, יו"ר ההסתדרות הכללית החדשה
יוסי קוצניק, הממונה על השכר והסכמי העבודה, משרד
האוצר
מנחם לוין, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה
יונה סומך, סגנית מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה
משה כהנא, הסתדרות העובדים הלאומית
יובל רכלבסקי, ממלא מקום נציב שירות המדינה
יוסי כהן, משנה לממונה על השכר, משרד האוצר
עו"ד אורנה גייל, יועצת משפטית, יחידת השכר, משרד
האוצר
מייק לוין, יו"ר ועד עובדי משרד התחבורה
עפרה בן-שטרית, יו"ר ועד העובדים, המרכז למיפוי
ישראל
אברהם כהן, חבר ועד העובדים, משרד המדע
עדנה חלבני, יו"ר ועד עובדי משרד ראש-הממשלה
פרץ מאיר, חבר ועד עובדי משרד ראש-הממשלה
שי רטר, יו"ר ועד העובדים, משרד התקשורת
עדית עדיקה, יו"ר ועד עובדי משרד התעשייה והמסחר
ואזנה חנה, יו"ר ועד עובדים ארצי, משרד הקליטה
מאיר מזרחי, יו"ר ועד עובדים ארצי, משרד הבינוי
והשיכון
חיים אורן, חבר ועד העובדים, המשרד לאיכות הסביבה
מאיר כהן, חבר ועד העובדים, המשרד לענייני דתות
ציון נגר, יו"ר ועד עובדים, מחוז תל-אביב, משרד
הפנים
נדיה ואזה, יו"ר ועד עובדים, מחוז המרכז, משרד הפנים
משה מושאשוילי, יו"ר ועד ארצי, משרד התיירות
עלי דוביצקי, יו"ר ועד עובדי משרד החקלאות
אוסרה חיוקה, יו"ר ועד עובדי משרד האנרגיה
זלפה אברישמץ, יו"ר ועד עובדי מינהל מקרקעי ישראל
קובי משה, יו"ר ועד עובדי משרד האוצר

- 2180 -

מנהלת הוועדה: אתי שבתאי
נרשם על-ידי: חבר המתרגמים בע"מ

ס ד ר ה י ם:

השביתה בשירות הציבורי

השביתה בשירות הציבורי

היו"ר מקסים לוי:

אנחנו פותחים את ישיבת ועדת העבודה והרווחה. הישיבה כונסה בדחיפות לאור התחושה, מבחינתי, שהאוצר מגיע לדקה התשעים כדי לפתור בעיות. סכסוך העבודה הזה היה קיים עוד לפני כחודש ימים, וועדת העבודה לא רצתה להיכנס לתוך הסכסוך הזה כדי שהאוצר יבין וישכיל לשבת עם העובדים כדי לגבש בתביעה הצודקת, לעניות דעתי. התביעה הזאת באה להגן על אותן שכבות של עובדי מדינה שמשתכרים משכורת עלובה ביותר. הייתי אומר שבושה לממשלה שעובדיה משתכרים משכורת כזאת.

אני מבין את השיקולים. רוצים לשמור על קופת המדינה, יש לשמור על השמנת. האוצר לא התנגד למשכורות הגבוהות ביותר בבנקים, והבנוסים שניתנים שם ובחברות, אלא הוא מסתכל דווקא בעין לא יפה על אותם אנשים שמשתכרים משכורת כזאת, שאיננה מאפשרת אפילו קיום.

אני חושב שצריך לפתור את הנושא היום, מאחר שהשביתה הזאת יוצרת קשיים לא פשוטים בקרב האוכלוסיות שמקבלות שירותים מהממשלה.

אנחנו נשמע את שני הצדדים, כדי להבין איפה המחלוקת וכדי לנסות להגיע - ואני מציע לאוצר להגיע - להסכמה עוד היום, משום שכל החרפה תוביל בסופו של דבר למתן ההטבות האלה לעובדים האלה. זאת לא טובה, זה הסכם שכר שנחתם, וכפי שאני מבין, במשא ומתן שהתנהל היו העובדים די אחראים וויתרו ויתורים מסוימים. לכן יש צורך לסיים את השביתה היום. אני מניח שאפשר יהיה לשמוע את הצדדים כדי לנסות לפתור את הנושא. מי כמוני יודע, בהסכמי עבודה קיבוציים, ועמיר פרץ יושב כאן - הייתי יושב ראש מועצת עובדים של התעשייה האווירית - עד אשר לא הפגנת ולא הפכת ולא עשית, לא קיבלת. הייתי חרד מאוד לתופעה שלא מעניין את שר האוצר הסכסוך הזה, לא מעניינים את הממשלה העיצומים האלה, ואולי לא אלה העיצומים שהיו העובדים רוצים, והם גם גילו איזו שהיא אחריות מסוימת.

אני מציע שנשמע את האוצר, ואחר-כך ניתן לעובדים את רשות הדיבור, וגם להסתדרות שהייתה חלק מהמשא ומתן.

יוסי קוצ'יק:

אני מאוד מודה לכבוד יושב ראש הוועדה על הדברים האובייקטיביים, בהם פתח את הדיון. אני מבין שזה לא כל כך חשוב מה שאני אומר, מכיוון שאתה כבר גיבשת את עמדתך לפני ששמעת את עמדת הממשלה ולפני ששמעת את הפרטים, כפי שאנחנו רואים במשא ומתן. אני לא יכול אלא להצטער על כך שעמדתך גובשה לפני שמצאת לנכון לשמוע את הדיון באופן אובייקטיבי ולפי זה לשפוט. אתה בחרת לבקר אותנו קשות; כמוכן, זאת זכותך, ואני מעריך אותך בכל מקרה ואת דעותיך, אבל אני חושב שמן הראוי שכאשר אתה מזמין נציגים בכירים מטעם המדינה על-מנת לקיים דיון בוועדה לפחות תשמע את עמדתנו ולא תבקר אותנו בצורה כל כך חריפה לפני כן.

היו"ר מקסים לוי:

תרשה לי להגיד לך שאני מנהל את הישיבה כאן, ואתה תדבר לעניין. אל תטיף לי מוסר, משום שראית את הבעיה שהייתה עם עובדי משרד התקשורת. לא הגבתם נכון ולא רציתם להגיב נכון; בישיבות שהתקיימו בוועדה הבענו את החשש מפני הפגיעה בגמלאי

התקשורת והבאנו להצעת חוק שהיא תקדימית מאוד. אני ישבתי כבר עם העובדים ושמעתי מפייהם.

יוסף קוצ'יק:
אבל אתי לא ישבת ועם האוצר לא ישבת ולא שמעת אותנו. לאחר שהוועדה החליטה מה שהחליטה בנושא של גמלאי משרד התקשורת, לא שמעת ממני ציוץ בעניין הזה. ניהלת את זה בכבוד, וניסית לגשר בין הצדדים, והשקעת בזה הרבה זמן והרבה מאמץ, ואני מודה לך. מותר לי בכל אופן לבקש לשמוע את עמדתנו באופן אובייקטיבי.

לגופו של עניין, אדוני יושב ראש הוועדה, כפי שאתה יודע, נחתמו הסכמי שכר לשנים 93-96. ההסכמים האלה היו הסכמים מאוד מרחיבים וטובים לעובדים. ההסכמים האלה ממוצים על-ידי המדינה על כל סעיפיהם. בשלב מסוים, לפני שנה, באו העובדים בהסתדרות, עובדי המדינה והתפתח דיון ומאבק על תוספות שכר לעובדים לא ייחודיים, שאין להם תוספות ייחודיות. הייתה להם תוספת שנקראת "תוספת איזון" בסך של כ-220 שקלים בערכים של היום, אולי קצת יותר, והם באו ואמרו שיש במשרדים אחרים בעלי תוספות יותר גבוהות, של 12 אחוז, 22 אחוז, 30 אחוז וכד'. התפתח מאבק בעניין הזה, ובסופו של דבר סוכס לפני שנה על מתן תוספת של 205 שקלים בשני תשלומים: האחד של 150 שקלים, בתאריך -אני חושב- חתימת ההסכם, זה היה באפריל שנה שעברה; ועוד 50 שקלים בסביבות -אני חושב- דצמבר או ינואר 97.

חשוב לבוא ולומר שהחלק הזה של ההסכם של התשלום של ה-150 שקלים וה-50 שקלים הנוספים מיושם, העובדים מקבלים את הכסף. אין איזה מצב שבו מישהו משהה את מתן תשלום הכסף לעובדים. הכסף זה ניתן. סך כל עלות ההסכם היא 45 מיליון שקלים.

בהסכם יש סעיף נוסף, שבאפריל 97 התוספת הזאת של ה-205 שקלים תהפוך להיות תוספת אחוזית.

עדנה חלבני:
בינואר. הוא לא מצטט נכון. זה רק מורה כמה שחוא מוכן לזה. ציינת תאריכים לא נכונים, כמו שצינת עובדות אחרות לא נכונות ולא רק תאריכים.

יוסף קוצ'יק:
כל מה שכתוב בהסכם מבחינת התאריכים מקובל עליי, טעיתי בחודש, אני מתנצל.

קריאה:
גם העובדות שלך לא נכונות.

יוסף קוצ'יק:
אני מעריך שיושב ראש הוועדה ייתן לכם לדבר, ככל שתחפצו, אבל תנו לי לומר את דבריי, ולאחר מכן אתם כמובן תציגו את עמדתכם.

בין היתר נאמר שבמרץ התוספת השקלית תהפוך לתוספת אחוזית, ועל כך אנחנו צריכים לנהל משא ומתן, ונקבעה פרוצדורה למשא ומתן. אנחנו צריכים לנהל את המשא ומתן עם העובדים; במידה שאנחנו לא מגיעים לסיכום עם העובדים, הנושא צריך להגיע להכרעת יושב ראש ההסתדרות ושר האוצר.

התנהל מספר רב של ישיבות, אדוני יושב ראש הוועדה, לא ישיבה אחת, לא שתיים ולא ארבע, במשך כל אותה תקופה. לא הגענו להסכמה, ותכף אני אומר מדוע לא הגענו להסכמה. הנושא הגיע להכרעתם של שר האוצר ויושב ראש ההסתדרות, ונתקיימה ישיבה בין שני האישים האלה. גם שני האישים האלה לא הגיעו להסכמה.

על הרקע הזה פרצה השביתה, על הרקע שלא הגענו להסכמה. כלומר, אי-אפשר להציג מצב כאילו לא היה משא ומתן, כי היה משא ומתן ארוך, היו הרבה פגישות, הפרוצדורה מוצתה עד תום או כמעט עד תום, אני חושב, בין הצדדים, וגם לאחר שהפרוצדורה הזאת מוצתה התקיים עוד מספר רב של ישיבות בינינו ובין העובדים על-מנת לנסות ולהתגבר על המשבר הזה.

אני רוצה לומר מדוע אנחנו מתנגדים ליישום ההסכם כפי שהוא. חשוב לראות את זה בקונטקסט הכללי. הקונטקסט הוא שכרגע העובדים מקבלים את הכסף. זה לא איזה מצב שבו משהים בצורה כזו או אחרת תשלומים לעובדים. העובדים מקבלים את ה-205 שקלים, והם מעודכנים היום.

קריאה: הם מעודכנים עד תוספת יוקר, ולא באחוזים. הם הולכים ומתכרסמים.

קריאה: ההסכם לא מדבר על 205, הוא מדבר על אחוזים; ואחוזים זה לא 205 אלא זה הרבה יותר.

קריאה: כבר היה משא ומתן על זה, לא צריך להמשיך בו. כבר ניהלנו משא ומתן אתכם.

קריאה: סליחה, אנחנו לא בשביתה אלא אנחנו בעיצומים. אנחנו עושים עבודה, קורעים את הנשמה פי אלף יותר מאשר כשאנחנו עובדים. אני מקבל כל יום 400-500 איש, ועדת חריגים, כאשר ברגיל אני לא מקבל מספר כזה ביום.

היו"ר מקסים לוי: אני רוצה שנשמע את עמדת האוצר, גם אם היא לא ערבה לאוזניכם וגם לא לאוזניי. אני חייב לומר שהיינו בחילוקי דעות קשים, ולפעמים חילוקי הדעות הקשים האלה הביאו לוויכוחים. אני מציע שנשמע קודם כל את האוצר ואחר-כך את העובדים.

יוסף קוצ'יק: בסך הכול העובדים מקבלים את הכסף. מדוע אנחנו מתנגדים להצעת העובדים? אנחנו מוכנים למעבר מתוספת שקלית לתוספת אחוזית. אנחנו מוכנים לכך. אין ויכוח בכלל על העמדה שאנחנו מוכנים לכך.

ברור לנו שבמעבר מתוספת שקלית לתוספת אחוזית גלומות בעתיד הצעות נוספות. מדוע? מכיוון שכשבן-אדם יקבל תוספת שכר, התוספת האחוזית עובדת על זה, וכשתהיה תוספת יוקר, אז התוספת האחוזית עובדת על זה, כשהוא עולה בדרגה, התוספת האחוזית עובדת על זה. ברור לנו, והסכמנו לזה, אנחנו לא מתווכחים על זה. אלא שאתה בא ואתה אומר: כמה כסף במעבר שווה התוספת השקלית וכמה היא עולה כדי לעבור לתוספת האחוזית. אמרנו להם, כל עובד, תגיד כמה שווים ה-205 שקל שלך. שווה 5 אחוזים, 3 אחוזים, 12 אחוז, תקבל את זה. העובדים בכל אחת מההצעות שלהם באים ואומרים: היום זה עולה לך 45 מיליון שקל, זה יעלה לך עוד בין 5 ל-10 מיליון שקל. אני שואל - למה,

מדוע? אני מוכן לעבור מתוספת שקלית לתוספת אחוזית, אנחנו משלמים את ה-205 שקלים, למה אני צריך לשלם בשלב המעבר יותר? בגלל שהעובד רוצה? סיכמנו על תהליך מסוים, לא מיצינו את התהליך הזה. אנחנו הצענו הצעות, אנחנו מוכנים לעמוד בכל אחד מסעיפי ההסכם הזה. מכיוון שהנושא נקבע במשא ומתן, אז אני לא יכול לכפות את דעתי על אף אחד, וזכותם של העובדים להתנהג כפי שהם מוצאים לנכון להתנהג. אני מצטער על כך, אבל כך אנחנו החלטנו לקבוע את המדיניות שלנו, וכך העובדים החליטו לנהוג, וזאת זכותם. זה שהציבור סובל, זה אני חושב גם באחריות המדינה וגם באחריות העובדים.

מכיוון שאנחנו לא מצפים להגיע לפשרה בעניין הזה, אנחנו הצענו לפנות למוסד לבוררות מוסכמת. בשעה 2:00 היום יתקיים דיון במוסד לבוררות מוסכמת. אני חושב שהנושא בינינו לבין ההסתדרות ובין העובדים בקטע הזה זה לא איזה חילוקי דעות קולוסאליים על איזה הסכמים עקרוניים או על איזה אחוזים ניכרים וכד'. אנחנו לא מצליחים להגיע להסכמה במשא ומתן, והמוסד לבוררות מוסכמת יפסוק. אנחנו חתומים על הסכם להליכה למוסד לבוררות מוסכמת יחד עם העובדים, והמוסד לבוררות מוסכמת יפסוק האם אנחנו צריכים בשלב המעבר להישאר בעלויות הקיימות כיום ולהפוך את זה לתוספת אחוזית על-פי העלויות הקיימות כיום, או במעבר אנחנו צריכים להוסיף את מה שהעובדים מבקשים כתביעה במשך תקופה ארוכה.

זה המצב כרגע. אני חושב שניחלנו משא ומתן, קיימנו בו הרבה ישיבות, לא חיכינו לרגע האחרון. יש פה חילוקי דעות, ובחילוקי הדעות האלה נוצר מאבק, ויש להצטער על כך. חשוב לי להדגיש שההסכם עד לשלב של הפיכתו לאחוזים מיושם, הכסף נמצא, אנחנו מוכנים לעמוד בהסכם ולעבור לתוספת אחוזית, אבל לא מוכנים לשלם יותר. מבחינתנו באוצר, דין מיליון שקל כדין 100 מיליון שקל, במיוחד כאשר אתה בא ואתה רוצה ליישם את ההסכמים כפי שהם.

יובל רכלבסקי: ברשותך, אדוני יושב הראש, אני רוצה להתייחס למשפט הפתיחה שלך. דיברת על כך שעובדי המדינה מרוויחים משכורות עלובות ושזאת בושה למדינה. אני חושב שאנחנו צריכים לעשות הבחנה בין עובדים בדרגות הנמוכות בתפקידים מסוימים, ששם רמת השכר אינה רצויה, נמוכה, קרובה מאוד לשכר המינימום, ומנקודת מבט של שירות המדינה היינו רוצים למצוא פתרון לקבוצה האלה. אבל יושבים כאן נציגים שמייצגים את כלל העובדים. רמת השכר הממוצעת היא פי שלושה משכר המינימום.

עדנה חלבני: זה לא נכון.

יובל רכלבסקי: אל תתווכחו אתי על נתונים, כי את הנתונים יש לי.

קריאה: אתה כנראה מדבר על החוזים שנכנסו לשירות המדינה. אתה לא מדבר על העובדים.

עדנה חלבני: אתה כולל את המינויים הפוליטיים. הם מקבלים שכר גבוה, הם מקבלים 30 ו-40 אלף שקל, ואת זה אתה כולל בשכר של עובדי המדינה. בושה למדינה שחרתה על הדגל שלה לעזור לחלשים. הם דואגים לעצמם, לחוזי הבכירים. שלא יוליכו אותנו שולל, כי אנחנו אנשים שמבינים. אני מבקשת שאדון קוצייק יסתכל לי בעיניים

ויגיד לי איך המדינה יצרה פער בין משרד למשרד, שיסביר לי איך משרד הביטחון מקבל 56 אחוז תוספת שכר. איך הגעתם למצב הזה? איך הגעתם למצב כזה? אני יושבת במשרד ראש-הממשלה, ונמצאת בתחתית יחד עם כל המשרדים האלה. משרד הביטחון מקבל 56 אחוזי תוספת שכר. הם יותר טובים ממני? הם לא יותר טובים ממני.

יובל רבלבסקי: יש נתונים של האוצר ויש נתונים של העובדים.

היו"ר מקסיס לוי: קיימת בעיה לוועדי העובדים של משרדי הממשלה בהחלט ללמוד על הסכמי שכר חריגים שנעשים במשרד זה או אחר בגלל אי-דיווח של האוצר ומתן פרטים לעובדים. אבל יש הצעת חוק שעומדת היום, הצעת חוק שהבאתי אותה, ואני מקווה שבתחילת הכהונה או לאחר הפגרה היא תעמוד כחוק, לתת לפתוח בפני נציגות העובדים את השכר של כל משרדי הממשלה.

אני רוצה להבהיר נקודה אחת. כשאתה עושה שקלול של כל המערכת, אתה צריך ללמוד, ואמרת את זה נכון, ואני שמח שאמרת את זה, שיש קבוצה גדולה מאוד של עובדים שמשותכים כמעט שכר מינימום.

יובל רבלבסקי: כל מה שרציתי להגיד הוא שישנם עובדים שרמת השכר, רמת ההשתכרות, שלהם נמוכה ביותר. לגביהם אני חושב שחובתנו, ולו רק אם אנחנו רוצים לקלוט את העובדים הטובים, ועובדים שתהיה להם מוטיבציה לעבוד, חובתנו להציע שכר נאות והוגן. ישנה קבוצה אחרת של עובדים, שהקבוצה הזאת מייצגת אותם, ורמת השכר שלהם היא פי ארבעה משכר המינימום. אני מדבר על מהנדסים, על אקדמאים.

שורש המחלוקת של הסכסוך הוא שברגע שעוסקים בהמרה, מגיעים לנושא של שקלול וממוצעים, ועולה השאלה במי צריך לטפל: בקבוצות שמרוויחות מעט, כפי שציינתי, או באותה קבוצה שמרוויחה מהאמצע כלפי מעלה. כל הפתרונות וכל התוספות שמשמעותן תוספת עלות, ולכן הדרישה שהתחילה עם כמה מיליונים ועלתה ל-5, ל-10 ו-15 מיליון - ואני לא יודע איפה עומדות היום ההצעות - נובעות מהתפיסה שצריך למצוא פתרון לכולם. ברגע שנותנים פתרון לכולם, הפתרון הוא לחזקים ופתרון לחלשים, ופה מתחילה הבעיה. בעוד שנה נשב פה ועוד פעם ידברו על פערי שכר, ויש פערי שכר ואין על זה ויכוח. זאת לא השאלה כאן כרגע, אלא השאלה היא איך מוצאים פתרון חכם וצודק.

העיצומים כמו שהם פוגעים בשירות לאזרח. העובדים נמצאים בתוך מהלך של תקופת הסכם, נחתמו הסכמים, גם על ההסכם של התוספת השקלית נחתם שהפתרון חייב להיעשות תוך שמירה על השקט התעשייתי, ולמרות זאת יש פה הפרה של הסכם.

קריאה: זה לא כתוב.

יובל רבלבסקי: אל תגיד לי לא כתוב, אלא תקרא את סעיף 7 בהסכם.

עמיר פרץ: אדוני יושב הראש, חברי מהאוצר וראשי הוועדים, אני רוצה לומר שכשאני מסתכל על

הפגישה הזאת, אני חושב שקשה לי להגדיר אותה. קודם כול, אני רוצה להודות ליושב ראש הוועדה על כך שכינס את הוועדה, אבל זה שבנושא כל כך פשוט, כל כך בלתי מורכב, עם עלויות מאוד מאוד נמוכות, אנחנו נמצאים במצב שהכנסת צריכה לבוא ולהתערב תוך כדי כך שמתקיימים עיצומים, אני חושב שיש בכך בעיה מאוד קשה, ואם היא מקרית, אני מקווה שנתגבר עליה. אני מאוד מקווה שזה לא חלק משיטה של להתיש אותנו על נושאים שהם נושאים שנמצאים בשולי המשא ומתן הקרב והולך לקראת הסכמי העבודה, בניסיון בעצם להביא אותנו למצב של חוסר יכולת לבוא ולהתדיין על הנושאים שעוד יעמדו בפנינו; וצפויים מאבקים לא פשוטים, כי אנחנו מתכוונים בהסכמי העבודה הקרובים לפתור הרבה מאוד בעיות שעומדות פתוחות.

אני מציע לאוצר - אם זה מקרי, וזה היה תחילת כהונתה של קדנציה, ושר האוצר צריך ללמוד - בסדר, שילמד. אני חושב שנתנו מספיק זמן לאוצר ללמוד. לצערי הרב, שר האוצר איננו מעורב בקבלת החלטות. הוא מעורב בניסיון לעשות מפגשים, הוא לא מעורב בקבלת החלטות. יכול להיות ששר האוצר חושב שהחלטה על 5-10 מיליון שקל זאת החלטה שהוא איננו צריך לעסוק בה, אבל אם החלטה כזאת גורמת לכך שיש 10,000 עובדים ושירותים לאזרח שהיום נפגעים, אז אני חושב שזה לא משנה אם השירותים לאזרח נפגעים בגין החלטה שעלותה 100 מיליון או 10 מיליון. ברגע ששירותים בהיקפים כאלה נפגעים, חובתנו של שר האוצר להתערב.

בסיס ההסכם הוא בדיוק הפוך מהתפיסה שהציג כאן יובל רכלבסקי. לצערי הרב, צריך לתת כאן ציון לשבח לעובדים שנמצאים כאן ומנסים להציג אותם שוב בצורה מעוותת. היה משא ומתן שהתחיל בכך שהעובדים האלה תבעו 7.5 אחוזים לכולם. זאת הייתה התביעה, 7.5 אחוזי תוספת שכר לכולם. אני הסכמתי; אני הוא שחתום על ההסכם עם שר האוצר, ואמרתי שאני מסכים לגישה שצריך בהזדמנות הזו לתת יותר לחלשים וקצת פחות לחברים שלא קיבלו תוספת ייחודית אבל נמצאים באותם משרדים. לכן היה סיכום שקודם כל נותנים לכולם 205 שקל. ברגע שנותנים סכום שקלי, באופן מיידי יש בו העדפה של העובד החלש. אם עובד מרוויח 3,000 שקל, הוא מקבל 205, זה קרוב ל-8 אחוזים. אם עובד מרוויח 10,000 שקל, הוא מקבל 205 שקלים, וזה מגיע למספר אחוזים בודדים. ברור שהגישה של ראשי הוועדים הייתה גישה אחראית מאוד, ויש לציין אותה לשבח. היא מצביעה על מדיניות חדשה: הוועדים מוכנים במכלול העלויות לנסות בכל פעם לצמצם את הפער שבו נמצאים החלשים בתוך קבוצות העובדים שנמצאים במשרדים שלהם.

אלא מה, אם היינו חושבים שמה שהאוצר מציע היום זה דבר שאנחנו מסכימים לו, כפי שהאוצר אומר - נתתי 205 שקלים, אני אלחץ על המחשב, אם אחד מגיע לו 1.8 אחוז, זה הערך של 205 שקלים שלו, נשלם לו את ה-1.8, אם לאחד מגיע 12 אחוזים, הוא יקבל 12 אחוזים - היינו מחליטים על כך באותו יום. בשביל מה לנו להמתין שנה שלמה, לשחוק את ה-205 שקלים כדי להגיע להסדר על המעבר משקלית לאחוזית, אם אנחנו מסכימים שאפשר לתרגם את זה בלחיצת מחשב? בדיוק להפך. אמרנו, אנחנו מסכימים לעיקרון שיש בסיס של 205 שקלים; אמרנו שגם כשנעבור משקלי לאחוזי, יהיה הבדל בין החזקים יותר לבין החלשים יותר בתוך המשרדים; ואמרנו שננסה לקבוע את זה שיהיו כמה דרגות שונות. ואכן ההצעות של העובדים הן הצעות שמבחינות בין החלש לחזק. יהיו עובדים שיקבלו מספר אחוזים בודדים, יהיו עובדים שיקבלו יותר אחוזים, אבל אנחנו לא נסכים בשום פנים ואופן שמישהו יחשוב שאפשר לעשות 10,000 תוספות, שכל עובד יעמוד בפני עצמו.

ההליך קובע שצריכה להתקיים פגישת הבהרה ביני ובין שר האוצר. כך קובע ההליך בתוך ההסכם. הפגישה הזאת התקיימה, ולצד הרב, לא הביאה לשום תוצאות. האוצר חזר על עמדתו שאומרת, שוב - ללא שום תוספת עלות. אני יודע שהאוצר יבוא ויצטט ציטוטים מהתקשורת, שאנחנו אמרנו ללא תוספת עלות. אני מציע שנדבר על העובדות, כי לי יש ציטוטים מהתקשורת על כך שהאוצר כבר הסכים לתת הרבה מאוד מיליונים. אנחנו רוצים לדבר על העובדות ולא על ציטוטים כאלה ואחרים, למרות שהם בהחלט משענת מבחינתנו ומשענת מבחינת האוצר. בפגישה עם שר האוצר לא הצלחנו להתקדם והחלטנו להחזיר את העניין להסתדרות עובדי המדינה, לראשי הוועדים, יחד עם האוצר, כדי לנסות בכל-זאת לקרב בין העמדות השונות.

לא נגמר ההליך, אבל נגמר דבר אחד: נקבע בהסכם שבסוף מרץ תסתיים ההעברה, ולכן הלגיטימציה שבה העובדים נמצאים בסכסוך היא לגיטימציה אמיתית. זה לא חשוב אם אנחנו הצלחנו או מי הצד שמצביע על הצד השני כצד מכשיל. העובדה היא שפרק הזמן שנקבע לשני הצדדים לסיים את המשא ומתן על המעבר משקלי לאחוז הסתיים. כלומר, שאנחנו נמצאים בהפרת הסכמים, וכל צד יכול להאשים את השני, והעובדים נמצאים באופן לגיטימי בגיבוי מוחלט של ההסתדרות בכל הסכסוכים שהם מקיימים היום, והם יקבלו את כל הגיבוי. אני לא מציע לאוצר לנסות ולשחק להם במשחק של ניכוי שכר בגין עיצומים, כי הם עובדים מאוד קשה, כפי שנאמר פה. הדבר יהיה בבחינת החרפה, החרפה קשה מאוד מבחינתנו, אם יהיה ניסיון להשתמש בפגיעה בשכרם של העובדים, שנמצאים במקומות העבודה ומשתדלים לפגוע כמה שפחות באזרחים. הם יודעים שהאחריות שלהם כלפי האזרחים היא אחריות מוחלטת. אני מציע שלא לשחק בשכרם של העובדים כחלק מהמאבק.

הניסיון לפנות למוסד לבוררות מוסכמת - המוסד לבוררות מוסכמת, על-פי הגדרתו, הוא מוסד שצריך להתקיים כאשר ההליכים מוצו. אני אומר באופן מפורש שההליכים לא מוצו; ואם הם מוצו, הם מוצו שלא בתום לב. אם נוצל הזמן, הוא נוצל שלא בתום לב. לכן אני מציע לאוצר למשוך את התביעה למוסד לבוררות מוסכמת, כי לצד הרב המוסד לבוררות מוסכמת יכול לשמש במקרה הזה משקל, שאינני יודע מה תהיה התוצאה של ההחלטות שלו, אבל בוודאי יהיה מצב שהעובדים האלה יישארו בחוסר החלטה, דבר שימשיך לגרום לכך שהתסיסה בקרב העובדים לא רק שלא תשקוט, אלא תלך ותגבר.

אדוני יושב הראש, מדובר בערב פתיחת הסכמי שכר, ובהסכמי השכר יידונו כל הנושאים. אני מציע לא ליצור מצב שיש סכסוכים בקרב העובדים. כפי שאתה ציינת, בכל יום שעובר ההצעות שלנו יהיו יקרות יותר. אם בתחילת הדרך הפתרון יכול היה לעלות איקס, בכל יום שהסכסוך מחריף, מטבע הדברים התביעות שלנו יהיו גבוהות יותר. שיהיה ברור, בכל יום שעובר האוצר ישלם מחיר יותר יקר. לכן אני מציע מיד אחרי הישיבה הזאת להגיע להסדר, ואין שום בעיה להגיע להסדר. מדובר ב-10,000 עובדים, ופער ההצעה הוא 3-4 מיליון בין מה שהאוצר מוכן להוציא למה שהעובדים מוכנים לקבל. זה מהות הפער. אני לא רוצה להיכנס לפרטים כי אני חושב שצריך להשאיר את זה למשא ומתן בין הצדדים ושהם יגיעו להסדר, כי הם גם אלה שצריכים ליישם אותו. אני לא חושב שיש מקום לגרום לכך שהציבור יסבול; וכל האחריות מוטלת על האוצר בלבד.

אני רוצה לפתוח, ובמידת הצורך חבריי ישלימו את הדברים שאני אביא.

מנחם לוין:

נמצאות כאן קבוצות עובדים מרמות השכר הנמוכות ביותר בשירות המדינה. אני רוצה לציין דבר אחד, לפני שאני אמשך בדבריי. כבר היום יש 1,500 עובדים שהם מקבלי השלמת הכנסה, בעוד שהייתה התחייבות משר האוצר בעת חתימת ההסכם ב-93, שאנחנו מוחקים את הבושה ואת הכלימה שעובד יהיה זקוק להשלמת הכנסה. לא עברו שלוש שנים וחצי וחזרנו להשלמת הכנסה. כל תיקון בחוק וכל עדכון בחוק יכניס קבוצה חדשה לנושא של השלמת הכנסה, ולא נוכל לחיות עם קטע כזה של עובד מדינה, עם המחויבות שלו לעבודה, עם המחויבות שלו לשירות. רק אתמול נאמר על-ידי מבקר המדינה שיש לה הרהורים והשגות כי העובדים לא יכולים תמיד למלא את הפונקציות שלהם.

לנושא ההסכם, בהסכם ההצעות היו שעובד יעלה בדרגה, ירד באחוז. המטרה הייתה לשמור שה-205 שקלים לא יזוזו.

היו"ר מקסים לוי: אי-אפשר להבין שאם נותנים 205 שקלים, אתה הולך לשיטת חישוב של אחוזים, שבסופו של תהליך העובד לא יקבל בה את ה-205 שקלים?

יוסף קוצ'יק: לא, מינימום 205 שקלים. אין מצב שעובד יקבל פחות מ-205 שקלים.

היו"ר מקסים לוי: אולי מפה נצא - עמיר פרץ, אני והאוצר - לחדר אחר, כדי לנסות לראות איפה נוכל לגבש את הרעיון. אם אתה הולך לבוררות מוסכמת, זה האסון הכי גדול כשאנשים נמצאים בסכסוך עבודה, כי כל החלטה לא תביא להשתקת העיצומים, אלא להחרפתם. אז מה הועילו חכמים? הולכים לבוררות מוסכמת כשיש אי-הבנה על פרשנויות בתוך הסכם העבודה הקיבוצי.

מנחם לוי: אני רוצה לתת דוגמה להצעה האחרונה של האוצר - לתת בדרגות הנמוכות 7.5 אחוזים. 7.5 אחוזים בדרגות הנמוכות של השכר - של 2,400 שקל, 2,500 שקל, זה לא מגיע ל-205 שקלים.

היו"ר מקסים לוי: את זה סיימנו. איפה הוויכוח השני?

מנחם לוי: השלמה שקלית לתוספת האחוזית - בכל התוספות האחוזיות שקיימות היום במשק העובד מקבל את מלוא התוספת על האחוז שיש לו. פה אנחנו דיברנו על ההפיכה של ה-205 בלא חלקיות.

אני לא רוצה להאריך בדברים, אלא לומר דבר אחד: אנחנו לא נוכל לחזור לתקופה של תחילת ההסכם של 93, שבו היה מצב שעובדים שילמו בגלל השלמת הכנסה, והתוספות נאכלו, והאוצר קיבל חזרה את כל הכסף, והעובדים לא קיבלו אותו. מה שקרה עד ינואר 96 - לזה לא נחזור. לכן אני אומר שצריך להיות פתרון הוגן, וצריך לתת לעובדים את המגיע להם בדין ולא בחסד.

יונה סומד: אדוני יושב הראש והממונה על השכר, אני חושבת שצריך מידה לא קטנה של ציניות וחייכות הדעת כדי להעמיד את הדברים כפי שמעמיד אותם כאן הצד השני. אני רוצה להגיד למה אני מתכוונת. צריך הרבה מאוד ציניות להגיד שיש עניין של מעבר

לתוספת אחוזה ולהגיד שאין עלויות. הרי כולנו יודעים שכשאתה מדבר על תוספת שקלית, זאת תוספת שקלית. אם היינו מדברים על תוספת שקלית, לא היינו נזקקים בכלל להחליף את המערך של המעבר לאחוזים.

חד משמעית צריכה להיות ציניות גדולה להגיד שההסתדרות הסכימה שלא יהיו עלויות. אם ההסתדרות הסכימה בדבר שאנחנו לא מאמינים, חובתכם להוכיח את זה. אני לא ראיתי בשום מקום בתביעה שההסתדרות הסכימה.

צריך הרבה מאוד ציניות לעשות את התרגיל שעשיתם לנו ב-93, שחלק גדול מהסכמי השכר הלך כדי לחסל את מה שנקרא שכר מינימום ולעשות את זה עכשיו.

אני רוצה להגיד לכם על מה אני מסתמכת. עם כל הכבוד, המאבק של 10,000 העובדים האלה, שהם עובדים בלתי ייחודיים, שאין להם תוספות ייחודיות, התחיל מזה שכבר לפני שנה ראיתם שהולך וגדל הפער, ואנחנו אז כבר עמדנו כמעט ב-700 שמקבלים תוספת של השלמת הכנסה. זה כאשר יוסי קוצייק ושר האוצר הקודם, ב-93 התחייבו "לא עוד השלמת הכנסה". זה כתוב בגדול בעיתון, ויש לי אותו. הוא הביא את זה כהישג, שלעובדי המדינה לא תהיה השלמת הכנסה. מה קורה אחרי שנתיים? בשנה שעברה הסכמתם לתת את ה-205 כי זה כיסה לכם את השלמת ההכנסה. ומה קורה עכשיו? 1,600 עובדים הולכים לקבל עוד פעם השלמת הכנסה, ואתם לא רוצים לעבור לאחוזי, אלא להישאר עם 205. 205 מסדר לכם בדיוק את השלמת ההכנסה. זאת החוצפה. הייתם עושים את זה לסקטורים חזקים יותר?

יובל, להגיד שכאן ישנם אנשים שמשתכרים פי שניים מהממוצע במשק? אני לא בטוחה. בסקטור הזה, או שאתה עושה ממוצע של כל הסקטור הציבורי ומכניס לנו את כל החוזים ואת כל ההשלכות של זה. אי-אפשר לתת לנו 10 מיליון שקל, כי החברות הממשלתיות צמודות אלינו. תנו לנו את התנאים שלהם, וגם אנחנו לא נבקש מכם כלום.

יותר מזה, כל תקציב האוצר לוקח בחשבון 40 אחוז גמלאים. את הגמלאים סידרו כל החיים שלהם, יש להם משכורת נמוכה, ועכשיו את העול שלהם נעביר לעובדים המסכנים האלה. זה לא ייפול על הבכירים, חס וחלילה. תסלחו לי חברי הכנסת, אבל זה לא ייפול על חברי הכנסת, חס וחלילה, אלא על המנהלים, המסכנים האלה. איזו חוצפה זאת.

אני רוצה להגיד לכם ברחל בתך הקטנה, הוועדים האלה נחושים להמשיך במאבק שלהם. צר לי שגרתם אותנו למוסד. אנחנו נקבל כל החלטה של המוסד, אבל העובדים לא ישתקו ולא יפסיקו, והם ימשיכו להיאבק בכל הדרכים העומדות לרשותם.

חברים יקרים, במה מדובר? מדובר ב-200 מיליון שקל? ב-700 מיליון שקל שעכשיו הולכים לתת למוסדות החרדיים? מקסימום 10 מיליון שקל. אז מה? אתם לא מתביישים? אני מציעה לחזור להיגיון ולהבנת העובדים. אתם מייצגים שרים שמתהדרים בראייה הסוציאלית שלהם.

מאיר מזרחי: אני רוצה להודות ליושב ראש הוועדה ולחברי הוועדה, שמצאו לנו לדרך בנחש שלנו, מפני שהוא בהחלט נושא כאוב ונושא שמתמשך על-פני הרבה מאוד זמן. כמו שאמרה יונה סומך, הסכם הנדיב הגדול גרר בעצם להיכנס למאבק לפני שנה כדי לכסות

על פער של אלפי עובדים שהיו בהשלמת הכנסה, כדי שנוכל להרים אותם מעל הקו של השלמת הכנסה. היום אנחנו נמצאים באותו מצב. מתחילים עם 1,500, וקרוב לוודאי שאלפי עובדים ייכנסו במשך השנה הזאת למצב של השלמת הכנסה. מה שבעצם הם מנסים לעשות, וההיתממות הזאת היא ממש מוצאת חן בעיניי, ההיתממות של יוסי קוצ'יק, בעיקר. אתם בכלל לא באים בתום לב, ומתחילת המשא ומתן אתם לא ישתם אתנו בתום לב. אם הייתם באים בתום לב, לא הייתם מתחילים בכלל בשקלי, אלא הייתם מתחילים מיד באחוזי, כי רק זה בעצם הרים את העובדים. רק התוספת האחוזית יכולה להרים את העובדים מעל להשלמת הכנסה.

יוסי קוצ'יק: מה שאתה אומר כאן זה לא נכון.

מאיר מזרחי: יוסי, אתם לא נכנסתם בתום לב. הכוונה שלכם היא רק לשים אותנו על הסף של השלמת הכנסה, לא מתחתינו ולא מעליו, ולזה אנחנו לא יכולים להסכים.

יוסי קוצ'יק: בפעם שעברה נכנסתם למלכודת של השלמת הכנסה, והפעם אתם עוד פעם רוצים להכניס את עצמכם למלכודת של השלמת הכנסה.

מאיר מזרחי: לא, אתם רוצים להכניס אותנו למלכודת של השלמת הכנסה.

יוסי קוצ'יק: אביא גם את הנתונים האלה לוועדה. להערכתנו, מינימום כל העובדים שמקבלים השלמת הכנסה הוא בסביבות 3,500 עובדים.

תמר גוז'נסקי: אנחנו מדברים על שכר מינימום.

יוסי קוצ'יק: אבל זאת ההכנסה שלו.

תמר גוז'נסקי: אז מה? זה לא שייך. יש חוק.

עפרה בן-שטרית: אני רוצה לראות אותך חי עם 2,500 שקל. אתה לא יודע מהו שכר המינימום? תתבייש לך. מר קוצ'יק לא יודע מהו שכר המינימום. זאת בושה. תבחר הזה לאורך כל הדרך משקר אותנו. הוא משקר לנו כל הזמן. תגידו בפה מלא. אני לא סובלת אותו. הוא מנסה למכור לנו כל הזמן סיפורים ולשכנע אותנו.

היו"ר מקסים לוי: זאת חוצפה ממדרגה ראשונה. אני עוד לא נתקלתי בוועדה בכך שאני מבקש להפסיק לדבר, ואת ממשכה לתקוף בצורה חסרת אחריות. את לא יכולה לומר שאת לא סובלת אותו משום שזאת לא מדיניות שלו; זאת מדיניות של הממשלה. אני מבקש להירגע ולא להיסחף. גם כשאני תוקף מישהו, אין הכוונה לתקוף אותו מבחינה אישית. זאת מדיניות של ממשלה. אני מבקש ממך לחזור מהדבר הזה ש"אני לא סובלת אותו".

עפרה בן-שטרית: רציתי לומר שאני לא מקבלת את המדיניות שלו.

היו"ר מקסים לוי:

תודה רבה. את לא תורמת לדיון הרבה.

מאיר מזרחי:

אני הייתי חלק מהצוות של המשא ומתן. מראש, כשנכנסנו למשא ומתן, הודענו ובדקנו, ניסינו לבדוק לפני שנכנסנו למשא ומתן איך עושים את המעבר משקלי לאחוזי. בישיבה הראשונה שישבנו קיבלנו שתי הצעות הכי מעליבות והכי משפילות שיכולות להיות:

הצעה ראשונה - והטבלה מונחת פה לפניי, זאת הצעה שהוגשה, ותוכלו אחר-כך לראות אותה - אומרת שהופכים את ה-205 שקלים האלה לאחוזי משתנה מדרגה 10 עד דרגה 24 פלוס. בכל שנת ותק, בלי שהעובד יתקדם בדרגה, הוא יורד באחוזי. כלומר, אף פעם הוא לא יתרומם מעל ה-205 שקלים. שאלתי מה ההבדל בין ההצעה הזאת לבין ההצעה השקלית, אמרו לי שאין הבדל, רק קוראים לזה אחוזי.

ההצעה השנייה דיברה - ואומרים שאנחנו לא דואגים לנמוכים אלא לבכירים - על 7.5 אחוזים, שעליהם דיברנו לפני שנה וביקשנו אותם. היו מוכנים לתת לנו את זה עכשיו, אבל ה-7.5 אחוזי נותנים רק 160 שקל לעובדים הנמוכים.

היו"ר מקסים לוי:

אבל את זה פתרנו כבר. זה נגמר.

מאיר מזרחי:

כל ההצעות שהובאו על-ידי האוצר לא דאגו לשכבות הנמוכות. הן דאגו אך ורק לשכבות הגבוהות. ההצעה האחרונה שהייתה, לקחת את האיזון ואת התוספת השקלית, הביאה את המצב לכך שמדרגה 20 ומטה כולם נשארים ב-205; מדרגה 20 ומעלה זה הפך להיות אחוזי. כך זה היה צריך להיות למשך שמונה-עשר השנים הקרובות. זאת הייתה ההצעה של האוצר. לכן, לבוא ולהגיד לנו שאנחנו דואגים לחלשים ואנחנו לא דואגים לחזקים, או כמו שיוסי קוצייק אומר בתקשורת, שהוא היה מוכן לתת 5 מיליון שקל, אבל הם רוצים 10.... אתה היית מוכן לתת 5 מיליון שקל? בוא, תודיע לוועדה שאתה מוכן לתת.

אתם רוצים להציג אותנו כסחטנים, אבל אנחנו לא כאלה; אלא אנחנו רוצים לדאוג לסקטור שלנו, ואנחנו רוצים להרים את הסקטור שלנו מעל שכר המינימום, ושהשכר יהיה פחות או יותר הוגן.

תמר גוז'נסקי:

אדוני יושב הראש, רבותיי וגבירותיי נציגי ועדי העובדים, אני רוצה לחזור ברשותכם לשנת 93 ולהזכיר לנציגים המכובדים של האוצר שב-93 שר האוצר דאז הודיע מעל בימת הכנסת, ואפשר למצוא את זה בכתובים, שהממשלה עושה מהפך, ולכן השכר התחילי במגזר הציבורי, וקודם כל אצל עובדי המדינה, יהיה שכר המינימום פלוס 200 שקל. זה יהיה השכר התחילי, ונכון ל-93, זה באמת היה השכר התחילי. אז הוא גם הכריז שמוחקים את הבושה של השלמת הכנסה.

אדוני יושב הראש, אני רוצה להדגיש איפה המלכוד של הסיפור הזה של מקבלי השכר בדרגות הנמוכות. אם מישוהו זכאי היום נניח להשלמת הכנסה של 200 שקל, ואם משלמים לו תוספת שכר של 205 שקלים, הוא בפועל יקבל 5 שקלים. כי תוספת השכר תיבלע בתוך השלמת הכנסה. כך היה בכל ההיסטוריה של מה שנקרא היה "תוספת חוק ה...". כך זה הופיע בתלוש. זה המלכוד בעניין. זאת אומרת, אם אנחנו לא עוזרים לעובדים להגיע למצב שלא יהיה אפילו עובד מדינה אחד שלגביו מפריס את חוק שכר מינימום, ולא שלמים לו שכר מינימום

ותוספות שמגיעות - ותק וכל מיני דברים, מה שמגיע ונמצא מחוץ לחוק שכר מינימום - אם אנחנו לא עושים את זה, זה רק עניין של זמן עד שיותר ויותר עובדים, בכל פעם שתהיה איזו שהיא תוספת, אפילו תוספת יוקר, לא יקבלו שום דבר. הכל ייבלע בתוך הדבר הזה.

לכן הנושא הזה של קביעת הבסיס של שכר מינימום - 2,345 שקלים, אפשר לחשוב איזה שכר - אני אומרת שזה דבר שהוא בסיסי לגבי בדיקת הקבוצה הזאת של העובדים.

הדבר השני שרציתי לומר הוא שכאשר בא מר קוצייק ואומר שעובדים הולכים הביתה עם 3,000 שקל, מר קוצייק וכל הבכירים במשרד האוצר יודעים טוב מאוד שאת הנימוקים האלה שמענו ב-92-93. אין לזה שום קשר לחוק שכר מינימום. חוק שכר מינימום לא שואל כמה אתה מקבל על ותק וכמה אתה מקבל על נסיעות, ואם יש לך תוספת טלפון. חוק שכר מינימום לא עוסק בנושאים האלה. חוק שכר מינימום קובע שכל התוספות האלה הן מעבר. לכן, אם אתה בא לכאן ואומר שמישהו מקבל 3,000, מה זה שייך לעניין? זה בכלל לא שייך לעניין.

הדבר הנוסף שרציתי לומר, אם אנחנו מדברים על תוספת אחוזית, אדוני יושב הראש, הוא שברגע שהיא מוכרעת היא לא יכולה להיות תוספת אחוזית יחסית. זאת אומרת, האדם מקבל את התוספת האחוזית היום, בשנה הבאה יגידו לו "לא, היום זה היה לך נגיד תוספת של 7.5, בשנה הבאה זה 6.5". זאת אומרת, בעצם האוצר מציע שהתוספת של ה-205 שקלים לא תהיה ריאלית. איפה נשמע במדינת ישראל שתוספת שכר איננה שומרת על ערכה הריאלי? איפה זה נשמע? הרי כשמישהו מקבל תוספת שכר במגזר הציבורי או הפרטי, אחר-כך נגיד מגיעה תוספת יוקר, היא משולמת על השכר, כולל אותה התוספת. אם הוא מקבל איזה שהוא דבר בהסכם עבודה או דרגה או משהו, זה גם כן על אותו בסיס. כאשר בא האוצר ומכין טבלה שאומרת שבעצם התוספת הזאת היא נומינלית והיא לא תשמור על ערכה הריאלי, זאת התעללות בציבור העובדים.

אני לא רוצה להסכים לביטויים קיצוניים כפי שנאמרו כאן. אפשר לומר את הדברים גם לא בדרך שלך.

ענת מאור: מה שקורה יעיב על הדברים העיקריים שאנחנו צריכים לדרוש ב-97. אדוני יושב ראש ההסתדרות, אני פונה פה גם אל ההסתדרות וגם אל הממונה על השכר; הסכם 93 אסור לו שיחזור. הוא פגע בנשים באופן בולט, כי הן בעמדות הנמוכות והבינוניות, הוא יצר פערי שכר אדירים.

היו"ר מקסים לוי: אני לא חסיד של הממשלה, את יודעת, ואני לא חוסך במילים על הממשלה הזאת, אבל את ישבת בקואליציה לפני שמונה חודשים וכל החוקים האלה שנועדו לפגוע בציבורים הרחבים - אני לא מאשים את עמיר פרץ, כי הוא לא היה יושב ראש ההסתדרות - היו אז.

ענת מאור: אני מסכימה אתך. ההסכם הזה לא נחתם בתקופת הממשלה הזאת.

היו"ר מקסים לוי: צריך לתקן את העוולות בהסכמי העבודה.

ענת מאור:

נכון, בהסכם חייבים לתקן את העוולות.
אני רוצה להזכיר שני חוקים חשובים ביותר

שהעברנו מאז:

- החוק הראשון, חוק השירות הציבורי, מינויים - זאת אומרת העדפה מתקנת לנשים. צריך בהסכם לתת את הדעת ולאפשר לקדם בשתי דרגות את הדרגות הבינוניות, ולא רק לדאוג לבכירים, שהם מגיעים לדרגה 46.

- החוק השני, חוק שכר שווה לעובד ולעובדת - על-מנת לצמצם את פערי השכר בשירות הציבורי צריך לתת את כל האמצעים בתוך הסכמי השכר החדשים.

עדנה חלבני:

בקצרה, מה שקורה במדינה הזאת הוא שמי שחזק, מי שאלים, מי שצועק, מי ששובר ומי שמבעיר צמיגים הוא זה שמנצח. למי שרוצה לפעול בדרך נורמלית, במשא ומתן, זה לא הולך. מבינים פה רק שפה אחת, וזאת אלימות. מה שקרה במדינה הזאת ומה שקרה גם עם בייגה שוחט, עם כל הכבוד למפלגת העבודה, לפני כשנה משרד ראש-הממשלה שבת והוא אמר "איין", ונתן מונפול לחברת חשמל, שבה מקבלים את השכר הכי גבוה במשק. אני אומרת שבשקט זה לא הולך במדינה הזאת; רק ב אלימות, רק בצעקות, רק בבלגנים, רק אז מקבלים.

עפרה בן-שטרית:

זה נכון, אני מתנצלת, אבל אני רוצה לומר שאנחנו הגענו למצב שאנחנו כל כך ממורמרים; לצערי הרב, אני אומרת את זה. זה הגיע למצב שאנחנו אפילו כועסים ביותר ונוזעמים. אנחנו רואים, כל יושבי ראש הוועדים, את העובדים שלנו, את המשכורות שלהם, את התנאים של העבודה שלנו, את הזלזול שיש בנו גם מצד הציבור ובפרט מצד הממשלה, בעוד שאנחנו בעצם משרתים את המדינה שלנו; חלק אולי ביותר אהבה וחלק אולי בפחות אהבה, אבל כולנו מרגישים שאנחנו משרתים את המדינה שנים על גבי שנים; והמדינה הזאת נותנת לנו מעט מאוד, אפילו לא גאווה, אפילו לא שמחה, אלא כל הזמן היא נותנת לנו להרגיש בושה וחרפה. כל הזמן אנחנו מרגישים, במשאים ומתנים שהיינו בהם, בעבר, בממשלות קודמות ועכשיו, שהאוצר - אני חוזרת ואומרת האוצר, אבל זה כמובן הממשלה - שהממשלה, אותה אנחנו אמורים לשרת בנאמנות ובכבוד ולהרגיש שאנחנו גאים בה ובעבודה שאנחנו עושים יום יום, מזלזלת בנו; ואנחנו ממשיכים לבוא לעבודה, עם כל הכעס, בגאווה ובשמחה, שמחת יצירה. אני אומרת את זה בלי מרכאות. בכל אופן אצלי בעבודה, במרכז למיפוי ישראל זה כך, ומי שיבוא יוכל לראות, למרות העיצומים. כולנו הולכים לעבודה יום יום, ועובדים קשה.

יש לנו תחושה קשה מאוד, שהיא תוצאה של שנים - ומי כמוכם יודע את זה, המכובדים שיושבים כאן על הבמה, שנלחמו שנים למען החלשים - שאנחנו מוכרחים פעם אחת ולתמיד, שהמדינה צריכה להביא את כל עובדי המדינה ללא יוצא מן הכלל, וכמובן את החלשים ביותר קודם לכן, למצב שאנחנו נוכל לגמור את החודש ולחיות מהתלוש, ולא להתבייש בו.

אברהם כהן:

הטענה המרכזית של מר קוצניק ואנשי האוצר שחזרה על עצמה היא שהם למעשה מסכימים לקיים את ההסכם שאומר שיש לעבור מתוספת שקלית לתוספת אחוזית. למעשה, כפי שראינו בכל ההצעות שלהם, נתנו תוספת אחוזית שלא שילמה לעובד את אותם 205 שקלים, אלא חלק מהם, לרוב העובדים; ובוצעה השלמה שקלית עד ל-205 שקלים. לא צריך להיות כלכלן ולהסביר לאנשי האוצר שלמעשה מה שהם הציעו

זה השארת המצב כפי שהוא, על-מנת לשחוק את התוספת הזאת, ובסופו של דבר היא תיעלם באיזה שהוא שלב.

לכן כל הטענות של אנשי האוצר, וזאת בעצם הטענה המרכזית שלהם, שהם מוכנים באמת לעבור מתוספת שקלית לאחוזית, הן לא נכונות. לא הייתה אף הצעה כזאת. מאחר שהם מסכימים עקרונית לבצע את התהליך הזה, הם חייבים, זה באחריותם, ולא חשוב כמה שזה יעלה. זה בעצם לא מעניינם של העובדים. הם התחייבו לבצע את המעבר מתוספת שקלית לאחוזית, תוספת אמיתית; ועד כה לא ניתנה שום הצעה בתחום הזה. כמה שזה יעלה זאת בעצם הבעיה של אותם האנשים שחתמו על ההסכם בזמנו; הם היו אמורים לדעת שמעבר כזה כרוך במחיר מסוים.

שי רטר: איך יכול להיות שההצעה של מר קוצייק הייתה שמדרגות 20 יתחילו לקבל תוספת אחוזית ולכל שאר הדרגות דלמטה ישלימו את זה? מה זה ישלימו? זה הופך לאחוז? איך ישלימו אם זה הופך לאחוז? תוספת צריכה להיות לדרגה הנמוכה, שלדרגה הנמוכה יהיה האחוז, שם יתבטא האחוז, לא שבדרגות העליונות יתבטא האחוז, במקום בדרגות הנמוכות.

חנה ואזנה: אני רוצה לדבר בשם אחת השכבות החלשות בציבור עובדי המדינה, שזה הנשים. מדובר ב-62 אחוז נשים שחן עובדות מדינה. הנשים האלה באות לעבוד כדי להביא משכורת שנייה הביתה, והשכר הפנוי שנשאר להן במקרה הטוב - כי הן לא יכולות לעשות שעות נוספות, לא מקבלות רכב כי זה לא "פקיד נדרש" ועוד תוספות אחרות - אני יכולה להציג כאן תלושי שכר של עובדים במשרד הקליטה, זה פחות מ-2,000 שקל. הן שוקלות את עבודתן פעם שנייה ושלישית. הן תפסקנה לעבוד, ואני לא צריכה לפרט את כל ההשלכות החברתיות הנוספות של אישה שיושבת בבית.

ציון נגר: רציתי להעיר הערה לגבי הנושא שהעלה נציג האוצר, שיש אחוז מסוים שמקבל המון כסף. למשרד הפנים הכניסו עובדים רבים על חושים. כשרצה מתכנן המחוז שלנו לקבל תוספת, מ-5,000 או 6,000 שקל ל-8,000 שקל, לא נתנו לו. הוא עזב, הלך לעבוד ברשות מקומית, קיבלנו מתכנן ב-37 אלף שקל. אז האחוז משתנה. הפער בין הקבועים לאלה שעובדים על-פי חושים הולך וגדל, והיום הגענו כמעט לשוויון של 50 אחוז. אני מקווה שבתוך המאבק הזה הם ילמדו בהסכמי השכר הבא איך להתנהג.

משה מושאשוילי: כמה שאנחנו נדבר, נגיע להסכם. מה זה בוררות? מה זאת אומרת שהם שולפים לנו שליפות מהבטן, כאילו מפחידים אותנו? הממשלה הקודמת כל הזמן אמרה שהיא תעשה, תעזור, לא תהיה השלמת הכנסה. כל החברות, כולם מקבלים. אנחנו מדברים על כסף? אנחנו מדברים על להעביר את זה מתוספת שקלית לתוספת אחוזית. יש הסכם, ואני לא מבין לשם מה צריך למשוך את הזמן.

אדוני יושב ראש הוועדה, אני חושב שצריך להתכנס עכשיו, מיד, עם יושב ראש ההסתדרות, ולגמור את הנושא הזה תוך שעה. לא צריכים להתקיים דיונים, לא תוספות ולא דיבורים על למה כן ולמה לא. מדובר בשכבות החלשות במיוחד. מה זה הדרגות הנמוכות? אז תתנו 12 אחוז. מה זה "תשלימו את זה עד 205 שקל", מה זה "עד 205 שקל"? קיימת קדושת ה-205 שקל?

משה קובי: ברשותכם, הערה בסיסית, אנחנו צריכים לזכור שאת כל המאבק הזה אנחנו התחלנו לא בגלל תוספת. אנחנו ביקשנו להשוות את מעמדנו למעמד של עובדי מדינה אחרים בתוך משרדי הממשלה. אנחנו לא ביקשנו שום תוספת. במשרדים הגדולים יש יחידות שונות, ובתוך המשרדים עצמם יש פערי שכר גדולים מאוד. כמו שעדנה חלבני הצביעה, יש הבדל בין משרד ראש-הממשלה למשרד הביטחון. אני יכול להצביע על הבדל בתוך משרד האוצר בין עובדי המשרד הראשי והיחידות האחרות, יחידות המסים. בתוך משרדי ממשלה אחרים, בינס לבין עצמם, יש משרדים שמקבלים תוספות ייחודיות, ויש משרדים שלא מקבלים. כל מה שאנחנו ביקשנו זה לעשות השוואת תנאים בין אנשים שמבצעים אותו סוג של עבודה, בין משרד למשרד.

יש גם מדיניות, שאנחנו כולנו עדים לה בכל משרדי הממשלה, של מעבר מעבודה קבועה לעבודה קבלנית והעסקת עובדים על-פי חוזים. בדברים האלה צדק מר קוצייק, כשהציג קודם את השכר של סקטורים מסוימים במשרדי הממשלה, שהוא שכר באמת גבוה. אנחנו במשרד כבר הצבענו על כמה עובדים שמרוויחים שכר של 45 אלף שקל לחודש.

היו"ר מקסים לוי: אני רוצה לסכם. אני מציע הצעת החלטה. האם יש למישהו מחברי הוועדה הערה?
הצעת ההחלטה אומרת:

(1) הוועדה תומכת בדרישת העובדים לשלם את התוספות האחוזיות, כפי שנקבע בהסכם, ותעמוד לימינם במאבקם הצודק.

(2) לא מדובר בעובדי המשרד; כאשר תוקפים, תוקפים את האחראי, והאחראי הוא שר האוצר והממשלה.

כך זה בחיים. כל מאבקי היו רק כך, כי זאת מדיניות. ברגע שהמדיניות מוכתבת מלמעלה, כך הפקידים צריכים לבצע. זאת לא משאלת לבו שלו או של מישהו אחר. לכן התעקשות האוצר היא תוצאה ישירה של מדיניות כלכלית אנטי-חברתית אשר מגמתה לפגוע בציבור העובדים.

(3) האטימות וחוסר רגישות הממשלה לעובדיה הביאה לידי כך ש-1,500 עובדי מדינה משתכרים פחות משכר המינימום וזקוקים להשלמת הכנסה.

(4) הוועדה קוראת למשרד האוצר להיערך לקראת הסכמי השכר החדשים שיוצעו לעובדים, לצאת מהמצב המשפיל בו הם נמצאים, ולבנות מערכת שכר שתביא לשיפור משמעותי בקרב העובדים, בעיקר בדרגות הנמוכות.

אני רוצה לקוות שתסירו את ההצעה לפנות לבוררות, משום שהיא לא הוגנת, היא לא נכונה. אני חושב שפנייה לבוררות לא נעשית תוך כדי סכסוך עבודה. אני מבקש מהאוצר לפחות לקיים דיונים עכשיו, עוד היום, כדי לפתור את הבעיה, עוד בטרם המאבקים יחריפו ואז נגיע לכאן שנית.

הישיבה ננעלה בשעה 11:00